

PepsiCo, Inc. Globalni kodeks ponašanja dobavljača

Svrha i područje

Mi u kompaniji PepsiCo vjerujemo da etičko i odgovorno djelovanje nije samo ispravna stvar, već i ispravan način za naše poslovanje. Naš Globalni kodeks dobavljača („**Kodeks dobavljača**“) utvrđuje naša očekivanja za dobavljače u oblasti integriteta i antikorupcije, radne prakse, zdravlja i sigurnosti i upravljanja zaštitom životne sredine.

Očekuje se da svi dobavljači, proizvođači, izvođači radova, konsultanti, agenti i drugi dobavljači robe i usluga koji posluju sa ili u ime kompanije PepsiCo („dobavljači“), da slijede Kodeks dobavljača i sve ostale relevantne politike¹ kao uslov poslovanja sa kompanijom PepsiCo i njenim podružnicama. Od dobavljača se očekuje da komuniciraju i primjenjuju Kodeks dobavljača i relevantnih politika u cijelom svom lancu snabdjevanja.

Principi poslovnog ponašanja

Kompanija PepsiCo očekuje od svojih dobavljača da posluju odgovorno sa integritetom, iskrenošću i transparentnošću i da se pridržavaju sljedećih principa:

1. Održavati informisanost i udovoljavati svim važećim zakonima i propisima država u kojima djeluju.

2. Održavati povjerljivost svih informacija kompanije PepsiCo i njegovih partnera.

Dobavljači moraju poduzeti sve razumne i potrebne mjere predostrožnosti kako bi zaštitili podatke kompanije PepsiCo i njegovih partnera prema kojima imaju pristup, uključujući ne otkrivanje bilo kome, unutar ili izvan kompanije PepsiCo, osim ako je otkrivanje ispravno ovlašteno, u vezi sa jasno definisanom legitimnom poslovnom potrebom (tj. podijeljeno samo na osnovu potrebe za znanjem) i podložno pisanom sporazumu o povjerljivosti.

3. Pravedno se takmičite za poslovanje kompanije PepsiCo i sprovedite sva takva poslovanja u ime kompanije PepsiCo na zakonit način.

Kompanija PepsiCo se obavezala za sprovođenje pravnog i etičkog poslovanja u okviru sistema slobodnog preduzetništva i strogo zabranjuje koruptivne aranžmane sa kupcima, dobavljačima, vladinim zvaničnicima ili drugim trećim stranama. Kao takva, kompanija PepsiCo zabranjuje svojim dobavljačima da se angažuju u bilo kom obliku javnog sektora ili komercijalnog podmičivanja. Dobavljač koji deluje u ime kompanija PepsiCo ne može ni pod kojim okolnostima obećati ili pružiti bilo šta od vrijednosti, direktno ili indirektno vladinom zvaničniku ili bilo kojem licu ili entitetu u privatnom ili komercijalnom sektoru, ukoliko je plaćanje namijenjeno da izazove primaoca da zloupotrebi svoj ili njen položaj da dobije ili zadrži nepravednu poslovnu prednost ili ličnu korist. Dosljedni sa ovim principima, dobavljači koji djeluju u ime kompanije PepsiCo se moraju pridržavati Zakona o stranim koruptivnim praksama u Sjedinjenim Američkim Državama, bilo kakvih primjenjivih lokalnih zakona u borbi protiv korupcije, a očekuje se da budu u skladu sa Politikom globalnog spriječavanja podmičivanja kompanije PepsiCo (Anti-Bribery Compliance Policy, "ABAC Policy").

¹ Primjenljive politike/obaveze kompanije PepsiCo uključuju: (i) Environmental Health and Safety Policy (Politiku zaštite životne sredine i sigurnosti), (ii) Sustainable Agriculture Policy (Održivu poljoprivredna politika), (iii) Land Use Policy (Politiku korištenja zemljišta), (iv) Forestry Stewardship Policy (Politiku upravljanja šumama), (v) Sustainable Packaging Policy (Održivu politiku ambalaže), (vi) Cage-Free Egg Policy (Politiku jaja bez kaveza), (vii) Human Rights Workplace Policy (Politiku ljudskih prava na radnom mjestu), (viii) Palm Oil Commitments (Obaveze za palmino ulje), (ix) Cane Sugar Commitment (Obavezu za šećer od šećerne trske) i (x) Global Anti-Bribery Compliance (ABAC) Policy (Globalna politika usklađenosti u borbi protiv podmičivanja (ABAC)). Kopije od svakog dokumenta se mogu naći na www.pepsico.com.

4. Poticati različitost radne snage i omogućavati radnu okolinu bez diskriminacije, maltretiranja ili bilo kakvih oblika iskorištavanja.

Dobavljači kompanije PepsiCo kreiraju radnu okolinu u kojoj će se zaposlenici i poslovni partneri osjećati cijenjeni i poštovani zbog svog učestvovanja. Maltretiranje, uključujući i nepoželjno verbalno, vizualno, fizičko ili drugo ponašanje bilo koje vrste koje stvara obeshrabrujuće, uvredljivo ili neprijateljsko radno okruženje neće se tolerisati. Odluke o zapošljavanju moraju se bazirati na kvalifikacijama, vještinama, izvedbi i iskustvu.

5. Ponašati se prema zaposlenicima pošteno, uključujući i pošten odnos kad je riječ o platama, radnom vremenu i beneficijama.

Dobavljači kompanije PepsiCo će se pridržavati svih važećih zakona o platama, radnog vremena i zakonskih beneficija i regulatornih zahtjeva. Dobavljači bi također trebali da nastoje da ispune međunarodne standarde za radno vrijeme i periode odmora, uključujući: (i) radne nedjelje sa ne više od 48 redovno zakazanih radnih sati i 12 dobrovoljnih prekovremenih sati, (ii) prekovremeni sati kompenzovani po stopi premije, (iii) radnici obezbjeđeni sa jednim danom odmora svakih 7 dana, osim u hitnim slučajevima ili neobičnim situacijama, i (iv) ne radi više od 21 uzastopnih dana bez dana odmora. Kada prakse dobavljača ne ispunjavaju takve međunarodne standarde, dobavljač bi trebao da identifikuje osnovne uzroke i radi na poboljšanju svojih praksa.

6. Zabraniti sve oblike prisilnog ili obaveznog rada.

Dobavljači kompanije PepsiCo će održavati i promovisati osnovna ljudska prava, uključujući slobodu kretanja radnika. Odluke o zapošljavanju moraju biti zasnovane na slobodnom izboru i ne može biti prisilnog ili zatvorskog rada, niti korištenje fizičkog kažnjavanja ili prijetnji nasiljem ili drugim oblicima fizičkog, seksualnog, psihološkog ili verbalnog zlostavljanja kao metode discipline ili kontrole. Ugovori o zapošljavanju moraju jasno navesti uslove zapošljavanja i ne smiju ograničavati kretanje radnika kroz zadržavanje ličnih dokumenata, držanje depozita ili drugih radnji sa ciljem sprječavanja prekida radnog odnosa radnika. Pored toga, od radnika se ne smije zahtijevati da plati regrutaciju ili druge slične naknade da dobiju ili zadrže njihovo zaposlenje, a dobavljači će osigurati da sve agencije trećih strana za zapošljavanje budu u skladu sa ovim principima.

7. Zabraniti dječji rad.

Dobavljači će se pridržavati minimalne starosne granice za zapošljavanje koja je definisana nacionalnim zakonom ili propisima i biće u skladu sa relevantnim standardima Međunarodne organizacije rada (ILO). Pored toga, kompanija PepsiCo zabranjuje zapošljavanje pojedinaca mlađeg od 15 godina, lokalne legalne minimalne radne starosti ili obaveznog školskog uzrasta, u zavisnosti od toga šta je veće. U nijednom slučaju dobavljač neće dozvoliti djeci da obavljaju posao koji ih izlaže nepotrebnim fizičkim rizicima koji mogu ugroziti njihov fizički, mentalni ili emocionalni razvoj ili nepravilno ometati njihovo obrazovanje ili profesionalne potrebe.

8. Poštujte prava zaposlenih na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.

Dosljedno sa važećim zakonom, dobavljači kompanije PepsiCo će poštovati prava zaposlenih da se pridruže udruženjima i organizacijama radnika.

9. Obezbjediti sigurne i zdrave radne uslove.

Dobavljači kompanije PepsiCo će proaktivno upravljati zdravstvenim i sigurnosnim rizicima da bi stvorili radnu okolinu bez nesretnih slučajeva u kojoj se preventivno djeluje u svrhu sprječavanja povreda na radu i profesionalnih bolesti. Dobavljači moraju primijeniti sisteme upravljanja i kontrole koji prepoznaju opasnosti i procijeniti i kontrolisati rizike vezane za njihovu specifičnu djelatnost. Osim toga, dobavljači će obezbjediti pristup sigurnoj vodi za piće, sanitarijama i higijenu, uključujući odgovarajuće toalete i prostore za pranje ruku; izlaze u slučaju požara i osnovnu opremu za zaštitu od požara; kompletne za prvu pomoć i pristup službama za hitne slučajeve, uključujući službe zaštite okoliša, protiv požara i medicinsku pomoć.

10. Izvršavaće operacije brinući se o okolišu i udovoljavaće svim važećim zakonima i propisima vezanim za zaštitu okoliša.

Trebalo bi razmotriti potencijalne uticaje okoline svakodnevnih procesa donošenja poslovnih odluka zajedno sa mogućnostima za očuvanje prirodnih resursa, smanjenje izvora, recikliranje materijala i kontrolu zagađenja kako bi se obezbjedio čistiji vazduh i voda i smanjenje otpada sa deponija. Kompanija PepsiCo podstiče svoje dobavljače da identifikuju, postavljaju ciljeve i primjenjuju akcione planove za smanjenje uticaja na životnu sredinu u oblastima vode, otpadnih voda, energije, emisije gasova staklene bašte, otpada i ambalaže.

11. Održavajte tačne finansijske knjige i poslovne evidencije u skladu sa svim važećim zakonskim i regulatornim zahtjevima i prihvaćenim računovodstvenim praksama, uključujući i sve fakture dostavljene kompaniji PepsiCo za plaćanje ili nadoknadu.

12. Isporučiti proizvode i usluge u skladu sa važećim standardima o kvalitetu i neškodljivosti proizvoda.

Kompanija PepsiCo se obavezala da će proizvoditi visokokvalitetne i neškodljive proizvode u okviru svih svojih robnih marki. Od dobavljača koji su uključeni u bilo koji aspekt razvoja, rukovanja, proizvodnje, pakovanja, transporta ili skladištenja naših proizvoda očekuje se da:

- Poznaju i ponašaju se u skladu sa standardima kvaliteta proizvoda, politikama, specifikacijama i postupcima koji se primjenjuju na proizvode koji su proizvedeni na vašoj lokaciji
- Prate i pridržavaju se dobrim proizvodnim praksama i protokolima testiranja
- Pridržavaju se sa svim važećim saveznim, državnim i lokalnim zakonima o bezbjednosti hrane
- Odmah obavijeste PepsiCo o problemima koji bi mogli negativno uticati na kvalitet ili javnu percepciju o proizvodu kompanije PepsiCo

13. Podržavaju usklađenost sa Dobavljačkim kodeksom uspostavom odgovarajućih upravljačkih procesa i saradnjom sa procesima opravdane procjene koju je zatražila kompanija PepsiCo.

Da bi poslovali sa kompanijom PepsiCo, dobavljači moraju ući u ugovorni odnos i izvršavati narudžbe što nameće usklađenost sa Dobavljačkim kodeksom. Sa prethodnim obavještenjem, PepsiCo može vršiti opravdane revizije u cilju provjere da li se dobavljač ponaša u skladu sa Dobavljačkim kodeksom. Pored toga, kako je dalje navedeno u ABAC Policy, određeni dobavljači su obavezni da s vremenom na vrijeme završe naš proces dubinske analize treće strane.

14. Obratite pažnju na politike kompanije PepsiCo u pogledu poklona i zabave i sukoba interesa kada se bavite zaposlenima u kompaniji PepsiCo.

PepsiCo dobavljači, ili bilo ko drugi koji djeluje u ime kompanije PepsiCo, je zabranjeno da pruži ili ponudi poklone zaposlenima u kompaniji PepsiCo koji bi mogli nepravilno uticati na poslovne odluke kompanije PepsiCo ili dobiti nepravednu prednost.

15. Osigurajte da sve akvizicije zemljišta (uključujući lizing i korišćenje) zadovoljavaju standarde poslovanja Međunarodne finansijske korporacije (IFC), uključujući besplatnu, prethodnu i informirani pristanak

PEPSICO

16. Prijaviti moguće kršenje kodeksa.

Kompanija PepsiCo očekuje da dobavljači imaju efikasan sistem za upravljanje problemima za probleme pokrenute od strane radnika u okviru svojih operacija ili od trećih strana, što podiže potencijalne prekršaje rukovodstvu u skladu sa vodećim UN načelima. Zaposlenici ili izvođači dobavljača takođe mogu prijaviti sumnjiva kršenja ovog Kodeksa na PepsiCo "Speak Up" hitnoj telefonskoj liniji na 1-866-729-4888 u Sjedinjenim Državama ili na namijenjenim telefonskim linijama u drugim zemljama širom svijeta. Lista međunarodne hitne telefonske linije telefonskih brojeva je priložena ovom Kodeksu dobavljača i može se ažurirati sa vremenom na vrijeme kao što se vidi na <http://www.pepsico.com/Company/Speak-Up.html>.

Hitna telefonska linija "Speak Up" dostupna je 24/7 širom svijeta. Komunikacije se takođe mogu vršiti i elektronski na "Speak Up" web-liniji na adresi <http://www.pepsico.com/Company/Speak-Up.html>. Svi takvi izvještaji su tretirani kao povjerljivi, bez obzira da li su pruženi preko našeg Speak Up telefona ili web linije, a vi možete ostati anonimni tamo gdje je to dozvoljeno zakonom.